

**PROCEDURA DE SISTEM
privind MANAGEMENTUL RISCURILOR**

COD: P.S.-UVT-DCMI-02

Aprobat prin Hotărârea Senatului nr. 44 din data de 18.07.2014 .

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 2 din 22

1. Lista responsabililor cu evaluarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei, în cadrul ediției procedurii de sistem

	Elemente privind responsabilii/operațiunea	Numele și Prenumele	Funcția	Data	Semnătura
	1	2	3	4	5
1.1.	Elaborat	Ec. dr. Daniela Haș	Director DCMI	12.06.2014	
1.2.	Verificat și avizat pentru conformitate cu OMPF 946/2005 (actualizat)	Prof.univ.dr. Petru Ștefea	Prorector, Președintele Comisiei SCIM UVT	03.07.2014	
1.3.	Aprobat	Prof.univ.dr. Marilen Gabriel Pirtea	Rector		

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 3 din 22

2. Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii de sistem

	Ediția sau, după caz, revizia în cadrul ediției	Componenta revizuită	Modalitatea revizuirii	Data de la care se aplică prevederile ediției sau revizuirii ediției
	1	2	3	4
2.1.	Ediția I	X	X	De la data aprobării în Senatul UVT

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 4 din 22

3. Lista cuprinzand persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii de sistem

	Scopul difuzării	Ex. nr.	Facultate/Departament	Funcția	Nume și prenume	Data primirii
	1	2	3	4	5	6
3.1.	aplicare	1	Toate componentele organizatorice ale UVT		Tot personalul UVT	Data afișării pe site-ul UVT, respectiv primirii pe adresele de e-mail instituțional
3.2.	informare	1	Toate componentele organizatorice ale UVT		Tot personalul UVT	Data afișării pe site-ul UVT, respectiv primirii pe adresele de e-mail instituțional
3.3.	evidență	1	DCMI			
3.4.	arhivare	1	DCMI			

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 5 din 22

4. Scopul procedurii de sistem

- 4.1. Stabilește un cadru general unitar de identificare, analiză și gestionare a riscurilor la nivelul facultăților și departamentelor din cadrul UVT;
- 4.2. Furnizează personalului și conducerii UVT un instrument care facilitează gestionarea riscurilor într-un mod controlat și eficient, pentru atingerea obiectivelor specifice facultăților și departamentelor din cadrul UVT;
- 4.3. Furnizează o descriere a modului în care sunt stabilite și implementate măsurile de control menite să prevină apariția riscurilor.

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 6 din 22

5. Domeniul de aplicare a procedurii de sistem

5.1. Procedura se utilizează de către toate facultățile și departamentele din cadrul UVT, în vederea gestionării riscurilor care pot afecta atingerea obiectivelor specifice ale acestora.

5.2. Procedura este disponibilă tuturor angajaților UVT.

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 7 din 22

6. Documentele de referință (reglementări) aplicabile activității procedurale

6.1. Legislație primară

- Ordonanța Guvernului nr.119/1999 privind controlul intern/manAGERIAL și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- Ordinul Ministrului Finanțelor Publice nr.946/2005 pentru aprobarea Codului controlului intern/manAGERIAL, cuprinzând standardele de control intern/manAGERIAL la entitățile publice și pentru dezvoltarea sistemelor de control intern/manAGERIAL, republicat;
- Ordinul Ministrului Educației Naționale nr. 5144/2013 privind aprobarea Strategiei anticorupție în educație;
- Metodologie de implementare a standardului 11 “Managementul riscurilor”, elaborată de Unitatea centrală de armonizare a sistemelor de management financiar și control (www.mfinante.ro), secțiunea „Sisteme de management financiar și control);
- Îndrumar metodologic pentru dezvoltarea controlului intern în entitățile publice, elaborat de Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control (www.mfinante.ro), secțiunea „, Sisteme de management financiar și control);
- Manualul de control financiar preventiv, elaborat de Unitatea Centrală de Armonizare a Sistemelor de Management Financiar și Control (www.mfinante.ro), secțiunea „Sisteme de management financiar și control).

6.2. Alte documente, inclusiv reglementări interne ale entității publice

- Carta UVT;
- Decizia Rectorului de constituire a Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu privire la dezvoltarea sistemului de control intern/manAGERIAL în UVT;
- ROF al Comisiei de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu privire la dezvoltarea sistemului de control intern/manAGERIAL în UVT;
- ROF al DCMI;
- Fișele posturilor.

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 8 din 22

7. Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedura de sistem

7.1. Definiții ale termenelor

Nr. crt.	Termenul	Definiția și/sau, dacă este cazul, actul care definește termenul
1.	Procedura de sistem	Procedură care descrie o activitate sau un proces care se desfășoară la nivelul tuturor componentelor structurale ale Universității de Vest din Timișoara.
2.	Ediție a unei proceduri de sistem	Forma inițială sau actualizată, după caz, a unei proceduri de sistem, aprobată și difuzată.
3.	Revizia în cadrul unei ediții	Acțiunile de modificare, adăugare, suprimare sau altele asemenea, după caz, a uneia sau a mai multor componente ale unei ediții a procedurii, acțiuni care au fost aprobate și difuzate.
4.	Control intern/managerial	Ansamblul formelor de control exercitate la nivelul entității publice stabilite de conducere în concordanță cu obiectivele acesteia și cu reglementările legale, în vederea asigurării administrării fondurilor în mod economic, eficient și eficace; acesta include, de asemenea, structurile organizatorice, metodele și procedurile.
5.	Risc	Posibilitatea de a se produce un eveniment care ar putea avea un impact asupra îndeplinirii obiectivelor.
6.	Evaluarea riscului	Evaluarea consecințelor materializării riscului, în combinație cu evaluarea probabilității de materializare a riscului.
7.	Registrul riscurilor	Document integrator al gestiunii riscurilor, cuprinzând o sinteză a informațiilor și deciziilor luate în urma analizei riscurilor.
8.	Managementul riscurilor	Procesele referitoare la identificarea, evaluarea, luarea de măsuri de atenuare sau anticipare a acestora, revizuirea periodică și monitorizarea progresului, stabilirea responsabilităților.
9.	Risc inerent	Expunerea la un anumit risc înainte să fie luată o măsură de atenuare a lui.
10.	Risc rezidual	Expunerea cauzată de un anumit risc după ce au fost luate măsuri de atenuare a lui, presupunând că măsurile sunt eficace.
11.	Expunere la risc	Consecințele, ca o combinație de probabilitate și impact, pe care le poate resimți o organizație în raport cu obiectivele prestabilite în cazul în care riscul se materializează.

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 9 din 22

12.	Probabilitatea de materializare a riscului	Posibilitatea sau eventualitatea ca un risc să se realizeze.
13.	Impactul	Consecința (efectul) asupra rezultatelor (obiectivelor) dacă riscul s-ar materializa.
14.	Toleranța la risc	Cantitatea de risc pe care organizația este pregătită să o tolereze sau la care este dispusă să se expună la un moment dat.
15.	Profilul de risc	Un tablou cuprinzând evaluarea generală documentată și prioritizată a gamei de riscuri specifice cu care se confruntă organizația.
16.	Prioritizarea riscurilor	Acțiune determinată de caracterul limitat al resurselor și de necesitatea de a se stabili un răspuns optim la risc, pentru fiecare risc identificat și evaluat, și care constă în stabilirea ordinii de priorități în tratarea riscurilor, printr-o alocare eficientă și judicioasă a resurselor.
17.	Strategia anticorupție în educație	Document de viziune strategică pe termen mediu, care oferă coordonatele majore de acțiune în sprijinul promovării integrității și buneii guvernări la nivelul tuturor instituțiilor publice de învățământ.
18.	Strategia de risc	Abordarea generală pe care o are organizația în privința riscurilor.
19.	Acceptarea (tolerarea) riscului	Tip de răspuns la risc care constă în neluarea unor măsuri de control al riscurilor și este adecvat pentru riscurile inerente a căror expunere este mai mică decât toleranța la risc.
20.	Monitorizarea	Tip de răspuns la risc care constă în acceptarea riscului cu condiția menținerii sale sub o permanentă supraveghere, parametrul supravegheat cu precădere fiind probabilitatea.
21.	Evitarea riscului	Tip de răspuns la risc care constă în eliminarea/restrângerea circumstanțelor/activităților care generează riscul.
22.	Transferarea (externalizarea) riscului	Tip de răspuns la risc recomandat în cazul riscurilor financiare și patrimoniale și care constă în încredințarea gestionării riscului unui terț care are expertiza necesară gestionării aceluși risc, încheindu-se în acest scop un contract.

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 10 din 22

23.	Tratarea (atenuarea) riscului	Tip de răspuns la risc care constă în luarea de măsuri (implementarea măsurilor de control intern) pentru a menține riscul în limite acceptabile (tolerabile); reprezintă abordarea cea mai frecventă pentru majoritatea riscurilor cu care se confruntă organizația.
24.	Clasarea riscului	Procedeu aplicabil riscurilor apreciate, de către EGR, ca nerelevante în raport cu obiectivele specifice facultății/departamentului, constând în îndosărierea și arhivarea formularelor „ Alertă la risc ”, inclusiv a documentației utilizată pentru fundamentarea riscurilor respective.
25.	Escaladarea riscului	Procedeu prin care conducerea unei facultăți/departament alertează nivelul ierarhic imediat superior, Președintele Comisiei SCM sau Rectorul, cu privire la riscurile pentru care facultatea/departamentul nu poate desfășura un control satisfăcător al acestora.
26.	Substructură organizatorică	Facultate/Departament
27.	Conducătorul substructurii organizatorice	Decan/Director/Șef birou/Șeful oricărei altui tip de structură organizatorică din UVT

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 11 din 22

7.2. Abrevieri ale termenelor

Nr. crt.	Abrevierea	Termenul abreviat
1.	P.S.	Procedura de sistem
2.	E	Elaborare
2.	V	Verificare
3.	A	Aprobare
4.	Ap.	Aplicare
5.	Ah.	Arhivare
6.	UVT	Universitatea de Vest din Timișoara
7.	SCIM	Sistem de control intern/managerial
8.	Comisia	Comisia de monitorizare, coordonare și îndrumare metodologică cu privire la dezvoltarea sistemului de control intern/managerial în UVT
9.	Subcomisia de lucru	Subcomisiile de lucru pentru implementarea SCM
10.	EGR	Echipa de gestionare a riscurilor
11.	CA	Consiliul de Administrație al UVT
12.	DCMI	Departament de Control Managerial Intern

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 12 din 22

8. Descrierea procedurii de sistem

8.1 Contextul organizatoric al procedurii

- (1) Pentru o mai bună gestionare a riscurilor pe toate nivelurile manageriale ale UVT, membrii Subcomisiilor de lucru privind implementarea SCM înființate la nivelul fiecărei facultăți/departament formează **Echipele de gestionare a riscurilor (EGR)** la nivelul acestor substructuri organizatorice.
- (2) Managementul riscului se aplică în toate domeniile de activitate, proiecte, procese și activități specifice din UVT.
- (3) Comisia SCM selectează, analizează și prioritizează riscurile care pot afecta atingerea obiectivelor generale și funcționarea de ansamblu a UVT, cu consilierea Departamentului de Control Managerial Intern.
- (4) Instrumentul de monitorizare a managementului riscului este **Registrul riscurilor, Anexa nr 1**.

8.2 Identificarea și evaluarea riscurilor

- (1) **Conducătorii** facultăților/departamentelor și **întreg personalul** ce le compun au obligația de a **identifica riscurile** care afectează atingerea obiectivelor specifice, inclusiv riscurile de corupție.
- (2) **Identificarea unui risc la nivelul substructurii organizatorice presupune:**
 - definirea corectă a riscului, cu respectarea următoarelor reguli:
 - riscul este o situație, eveniment, care poate să apară, este o incertitudine și nu ceva sigur;
 - nu se identifică riscuri care nu afectează obiectivele/activitățile;
 - problemele dificile identificate nu trebuie ignorate, ele putând deveni riscuri în situații repetitive din cadrul UVT;
 - riscurile nu trebuie definite prin impactul lor asupra obiectivelor, impactul nu este risc, ci consecință a materializării riscurilor asupra realizării obiectivelor;
 - riscurile nu se definesc prin negarea obiectivelor;
 - problemele care vor apărea cu siguranță nu constituie riscuri, ci certitudini;
 - problemele a căror apariție este imposibilă nu constituie riscuri, ci ficțiuni.
 - prezentarea cauzelor, descrierea circumstanțelor care favorizează apariția riscului;
 - analiza consecințelor, în cazul materializării riscului, asupra realizării obiectivelor.
- (3) **Evaluarea expunerii la risc (pentru a stabili o ierarhie a riscurilor)** prin:
 - estimarea **probabilității** de apariție a riscului, pe o scală în trei trepte, ca fiind:
 - scăzută -1, riscul se poate manifesta în următorii 3-5 ani
 - medie -2, riscul se poate manifesta într-un interval de 1-3 ani
 - ridicată -3, riscul se poate manifesta în următorul an

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 13 din 22

- estimarea **impactului** asupra obiectivului, pe o scală în trei trepte, ca fiind:
 - scăzut -1, riscul poate avea un impact scăzut
 - moderat -2, riscul poate avea un impact mediu
 - ridicat -3, riscul poate determina neatingerea obiectivului, având un impact major.
- estimarea **expunerii** la risc, pe o scală în trei trepte, respectiv consecințele, ca o combinație de probabilitate și impact, pe care le poate resimți facultatea/departamentul în raport cu obiectivele prestabilite, în cazul în care riscul se materializează:

Stabilire expunere la risc: probabilitate x impact

IMPACT	3	6	9
	2	4	6
	1	2	3
	PROBABILITATE		

(4) Formularea unei opinii cu privire la tipul de răspuns la risc (strategia adoptată) și la măsurile de control ce trebuie întreprinse pentru a gestiona riscul identificat;

- completarea formularului “Alertă la risc” (**Anexa 2**) care se discută în cadrul EGR de la nivelul facultății/departamentului;
- se **analizează fiecare formular “Alertă la risc”**, primit de la persoanele care au identificat riscurile sau de la alte structuri care au decis **escaladarea** lor, propunând:
 - i. clasarea formularului “Alertă la risc”, dacă riscul este nerelevant;
 - ii. escaladarea riscului la nivelurile superioare ale managementului;
 - iii. reținerea, spre dezbateră de către membrii EGR, a riscurilor ce aparțin facultății/departamentului, caz în care se propune una dintre strategiile de răspuns la risc (acceptarea, monitorizarea, evitarea, transferarea, tratarea).

(5) Membrii EGR, în cadrul ședințelor, în funcție de aspectele/problemele incluse pe agenda ședinței, desfășoară următoarele **acțiuni**:

- validează sau invalidează propunerea de **clasare** pentru riscurile considerate nerelevante;

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 14 din 22

- deliberează asupra riscurilor propuse spre **escaladare** și fac propuneri de escaladare la nivelul ierarhic imediat superior sau la nivelul de competență care le poate controla, în cazul în care:
 - măsurile necesare exced competențelor decizionale ale facultății/departamentului;
 - resursele sunt insuficiente;
 - identificarea **riscurilor facultății/departamentului care au impact** asupra obiectivelor.
 - efectuează, pentru fiecare risc identificat și evaluat, o comparare a expunerii la risc cu limitele de toleranță aprobate, valabile pentru anul în curs;
 - analizează rapoartele de audit, reținând riscurile identificate prin acestea și măsurile de control recomandate a fi implementate;
 - **formulează propuneri, pentru fiecare risc identificat și evaluat, cu privire la tipul de răspuns (strategia adoptată)** considerat cel mai adecvat din cele de mai jos, decizia finală cu privire la acest aspect aparținând conducătorului facultății/departamentului:
 - **acceptarea - tolerarea** riscului, în cazul riscurilor cu expunere scăzută sau atunci când aplicarea unei strategii de răspuns la risc nu este posibilă;
 - **monitorizarea** permanentă a riscului, în cazul riscurilor cu impact semnificativ, dar cu probabilitate mică de apariție;
 - **evitarea** riscului, cu precizarea că aplicarea acestei strategii este limitată în cazul activităților care țin de scopul (misiunea) UVT;
 - **transferarea - externalizarea** riscului, îndeosebi în cazul riscurilor financiare și patrimoniale;
 - **tratarea - atenuarea** riscului, caz în care se identifică măsurile posibile ce pot fi luate astfel încât riscurile să fie controlate satisfăcător, se grupează în variante alternative, se alege varianta cea mai avantajoasă din perspectiva raportului cost/beneficiu.
 - **stabilesc ordinea de priorități în tratarea riscurilor**, astfel încât expunerea la riscurile reziduale să se situeze în limitele de toleranță aprobate;
 - **stabilesc măsurile de control** ce trebuie luate în vederea controlării riscurilor, termenele-limită până la care acestea trebuie implementate, precum și **persoanele responsabile cu implementarea**.
- (4) Persoana desemnată din EGR ca responsabil cu riscurile, la finele fiecărei ședințe EGR, desfășoară următoarele acțiuni:**
- consemnează în procesul-verbal al ședinței toate hotărârile luate; procesul-verbal se aprobă de conducătorul facultății/departamentului;
 - transmite formularele “Alertă la risc” și documentația aferentă pentru riscurile escaladate responsabililor cu riscurile de la nivelele de competență la care s-a convenit;

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 15 din 22
Cod: P.S.-UVT-DCMI-02		

- transmite persoanelor responsabile cu implementarea măsurilor de control, modificarea măsurilor sau a termenelor pentru riscurile aflate deja în faza de implementare a măsurilor de control intern;
- îndosariază formularele “Alertă la risc” pentru care s-a luat decizia de “clasare” (în cazul riscurilor nerelevante), precum și pe cele aferente riscurilor pentru care s-a luat decizia de “reținere pentru gestionare”;
- completează, actualizează, după caz, Registrul riscurilor (**Anexa 1**) cu datele/informațiile despre riscurile care sunt sau care urmează a fi gestionate la nivelul facultății/departamentului.
- completează formularul Fișa de urmărire a riscului (**Anexa 5**).

8.3 Activități necesare implementării și monitorizării măsurilor de control

- (1) **La nivelul UVT, anual, până la finele lunii decembrie a anului în curs, se întocmește Planul pentru implementarea măsurilor de control, pentru anul următor (Anexa nr. 3), pe baza:**
 - deciziilor/dispozițiilor Președintelui Comisiei;
 - propunerilor membrilor EGR, aprobate de conducătorul facultății/departamentului;
 - propunerilor Comisiei de monitorizare;
 - recomandărilor cu privire la măsurile de control, cuprinse în rapoartele de audit (structura internă de audit sau de control, Curtea de Conturi)
- (2) În Plan se cuprind, într-o secțiune distinctă, riscurile de corupție, măsurile de control adoptate pentru prevenirea acestora, termenele de implementare și persoanele responsabile cu implementarea măsurilor de control.
- (3) Planul se semnează de către conducătorii substructurilor și se transmite, spre aprobare, Președintelui Comisiei. Termenul de aprobare a Planului este cel târziu până la data de 31 ianuarie a anului pentru care este întocmit.
- (4) După aprobare, se transmite persoanelor responsabile cu implementarea măsurilor de control, câte un exemplar al acestuia, pentru aplicare.
- (5) Responsabilii cu implementarea măsurilor de control îl informează semestrial și ori de câte ori este cazul, pe conducătorul facultății/departamentului, cu privire la stadiul implementării măsurilor de control, pentru analiză și decizie.

8.4 Activități necesare revizuirii și raportării situației riscurilor

- (1) **Conducătorii** facultăților/departamentelor, cel puțin anual, sau ori de câte ori este cazul, asigură analizarea, de către EGR, a stadiului implementării măsurilor de control, a eficacității acestora, precum și reevaluarea riscurilor din sfera lor de responsabilitate.
- (2) **Membrii EGR**, în cadrul procesului de revizuire, **analizează** dacă:
 - riscurile persistă;
 - au apărut riscuri noi;

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 16 din 22

- impactul și probabilitatea riscurilor au suferit modificări, caz în care membrii EGR revizuiesc calificativele riscurilor (expunerea la risc);
 - măsurile de control intern noi puse în operă sunt eficiente;
 - se impun noi măsuri de control pentru contracararea riscurilor și noi termene pentru implementarea acestora;
 - anumite riscuri trebuie escaladate la nivelurile de management superioare;
 - se impune reprioritizarea riscurilor;
 - riscurile tratate pot fi închise, ca urmare a:
 - a) constatării, de către membrii EGR, a eliminării cauzelor care favorizau apariția riscurilor respective;
 - b) renunțării la obiectivele la care erau asociate riscurile respective;
 - c) alte situații, motivate de EGR.
- (3) **Responsabilul cu riscurile**, în cel mult o lună de la expirarea semestrului în cauză, elaborează un Raport semestrial cu privire la desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul facultății/departamentului.
- **Raportul cuprinde o sinteză a activităților desfășurate, în perioada de raportare, de fiecare** facultate/departament, în cadrul procesului de gestionare a riscurilor, conținând cel puțin următoarele aspecte:
 - activitățile derulate în perioada pentru care se întocmește raportul, în scopul tratării riscurilor identificate;
 - riscuri noi și măsurile de control instituite;
 - numărul de riscuri de corupție identificate la nivelul structurii, precum și numărul de măsuri de control adoptate pentru prevenirea acestora;
 - rezultatele reevaluării riscurilor, în cazul în care riscurile au fost reevaluate în perioada raportată;
 - mențiuni cu privire la întocmirea/actualizarea Registrului riscurilor;
 - alte aspecte/probleme considerate relevante, în legătură cu modul în care au fost gestionate riscurile la nivelul structurii.
- (4) **În Raport se cuprinde, distinct**, o secțiune referitoare la:
- riscurile cu un nivel al expunerii ridicat și foarte ridicat, încadrate în nivelurile de toleranță „intolerabil” și „tolerare scăzută”, care ar putea afecta îndeplinirea obiectivelor specifice ale facultății/departamentului;
 - stadiul implementării Planului pentru implementarea măsurilor de control, la data raportării.
- (5) **După aprobarea Raportului** de către conducătorul facultății/departamentului, **Responsabilul cu riscurile transmite, simultan**, un exemplar al acestuia, la care se anexează un exemplar al Registrului riscurilor actualizat la data raportării, Președintelui Comisiei, pentru informare și avizare, și DCMI, **în vederea**:
- întocmirii și actualizării Registrului riscurilor, de către DCMI, **la nivel centralizat**, prin agregarea datelor/informațiilor cuprinse în Registrul riscurilor de la nivelul UVT;

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 17 din 22
Cod: P.S.-UVT-DCMI-02		

- întocmirii și actualizării, de către DCMI, a profilului de risc al UVT, prin regruparea riscurilor identificate, evaluate și ierarhizate în raport cu mărimea deviației expunerii fiecărui risc de la toleranța la risc;
 - întocmirii, semestriale, de către DCMI a unei **Note de concluzii desprinse din analiza registrelor riscurilor și a rapoartelor elaborate de responsabili cu riscurile**, cu privire la desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul UVT, și prezentarea acesteia, Comisiei, spre dezbateră și aprobare a propunerilor de îmbunătățire a gestionării riscurilor. În Nota de concluzii se cuprinde, distinct, o secțiune referitoare la riscurile cu un nivel al expunerii ridicat și foarte ridicat, încadrate în nivelurile de toleranță „intolerabil” și „tolerare scăzută”, care ar putea afecta îndeplinirea obiectivelor specifice și/sau generale ale UVT.
- (6) Documentele de la sbpct. (5) se transmit către DCMI atât pe suport hârtie, cât și în varianta electronică, în format word.
- (7) DCMI asigură centralizarea datelor despre riscurile de corupție identificate și măsurile de control adoptate pentru prevenirea acestora.

8.5 Stabilirea limitelor de toleranță (toleranța la risc)

- (1) Anual, Comisia analizează limitele de toleranță aprobate și, dacă este cazul, propune revizuirea acestora, cel mai târziu până la data de 15 decembrie a anului în curs.
- (2) Propunerile privind limitele de toleranță revizuite se comunică Președintelui Comisiei pentru aprobare.
- (3) După aprobarea de către Președintele Comisiei, DCMI transmite, în termen de 3 zile, noile limite de toleranță, tuturor facultăților/departamentelor, pentru aplicare.
- (4) Toate riscurile trebuie controlate astfel încât expunerea la risc să se încadreze în limitele de toleranță aprobate.
- (5) **Limitele de toleranță la risc prezentate în tabelul de mai jos** au caracter obligatoriu pentru facultăți/departamente și operează până la o nouă analiză și revizuire a acestora, efectuată anual de Comisie.

Stabilirea nivelului de tolerare

Nivel tolerare		Explicații
1 – 2	Tolerabil	Nu necesită nici o măsură de control
3– 4	Tolerare ridicată	Necesită măsuri de control pe termen mediu/ lung
6	Tolerare scăzută	Necesită măsuri de control pe termen scurt
9	Intolerabil	Necesită măsuri de control urgente

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 18 din 22
Cod: P.S.-UVT-DCMI-02		

9. Responsabilități și răspunderi în derularea activității

9.1. Personalul UVT:

- (1) participă la inventarierea proceselor/activităților în relație cu obiectivele specifice;
- (2) identifică și realizează o evaluare preliminară a riscurilor inerente;
- (3) formulează opinii cu privire la măsurile de control intern pentru riscurile identificate, pe care le consemnează în formularul „Alertă la risc”;
- (4) implementează măsurile de control.

9.2. Membrul EGR desemnat ca responsabil cu riscurile:

- (1) colectează, înregistrează, analizează, selectează și clasează formularele „Alertă la risc”;
- (2) propune strategia de răspuns pentru fiecare risc nou-identificat;
- (3) elaborează o informare scrisă despre rezultatele analizei formularelor “Alertă la risc”;
- (4) transmite, ori de câte ori este cazul, conducătorului facultatii/departamentului, spre analiză, dosarul cu riscurile nou-identificate, precum și informările scrise cu privire la rezultatele analizei formularelor „Alertă la risc” și la stadiul implementării măsurilor de control intern;
- (5) organizează ședințele EGR;
- (6) transmite responsabililor cu riscurile de la nivelurile de competență la care s-a convenit, formularele “Alertă la risc” și documentația aferentă riscurilor escaladate;
- (7) elaborează Planul și transmite, câte un exemplar al acestuia, pentru aplicare, persoanelor desemnate cu implementarea măsurilor de control;
- (8) redactează Procesele-verbale ale ședințelor EGR, completează/actualizează, listează și îndosariază Registrul riscurilor;
- (9) elaborează Raportul semestrial cu privire la desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul facultății/departamentului;

9.3. Echipa de gestionare a riscurilor:

- (1) validează sau invalidează propunerea de clasare pentru riscurile considerate nerelevante;
- (2) evaluează și ierarhizează riscurile asociate obiectivelor specifice compartimentului;
- (3) propune escaladarea riscurilor la nivelul ierarhic imediat superior sau la nivelul de competență care le poate controla;
- (4) face propuneri cu privire la tipul de răspuns cel mai adecvat pentru fiecare risc identificat și evaluat;
- (5) analizează noile riscuri raportate, ca și modificările apărute la riscurile inițiale;
- (6) revizuieste calificativele riscurilor și stabilește o nouă ierarhizare a riscurilor în funcție de priorități;
- (7) analizează stadiul implementării măsurilor de control;
- (8) analizează rapoartele de audit sau control și propune măsuri de implementare a recomandărilor cuprinse în acestea;

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 19 din 22
Cod: P.S.-UVT-DCMI-02		

- (9) propune măsuri de control, termene-limită și responsabilii cu implementarea măsurilor de control;
- (10) stabilește închiderea riscurilor soluționate.

9.4. Seful Subcomisiei:

- (1) este responsabil cu implementarea măsurilor de control, avînd sarcina de a informa semestrial și ori de câte ori este cazul, conducătorul facultății/ departamentului, cu privire la stadiul implementării măsurilor de control;
- (2) numește Responsabilul cu riscurile;
- (3) asigură cadrul organizațional și procedural pentru punerea în aplicare a măsurilor de control intern;
- (4) analizează riscurile nou-identificate și informările cu privire la rezultatele analizei formularelor “Alertă la risc” și la stadiul implementării măsurilor de control;
- (5) stabilește data la care se convoacă ședința EGR;
- (6) conduce ședințele EGR;
- (7) aprobă procesul-verbal al ședinței EGR;
- (8) decide cu privire la alegerea tipului cel mai adecvat de răspuns la risc;
- (9) coordonează și supraveghează desfășurarea activităților de punere în aplicare a măsurilor de control al riscurilor;
- (10) semnează Planul pentru implementarea măsurilor de control;
- (11) aprobă Raportul semestrial cu privire la desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul facultății/ departamentului.

9.5. Comisia:

- (1) selectează, analizează și prioritizează riscurile care pot afecta atingerea obiectivelor generale și funcționarea de ansamblu a UVT;
- (2) propune limitele de toleranță a riscurilor;
- (3) analizează și dezbate conținutul Notei de concluzii desprinse din analiza Registrelor riscurilor și a rapoartelor elaborate de responsabilii cu riscurile, cu privire la desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul facultăților/departamentelor UVT;
- (4) aprobă propunerile de îmbunătățire a gestionării riscurilor, formulate în Nota de concluzii;
- (5) formulează propuneri de îmbunătățire a gestionării riscurilor care pot afecta atingerea obiectivelor generale și funcționarea de ansamblu a UVT;
- (6) informează Rectorul asupra aspectelor procesului de gestionare a riscurilor.

9.7. Departamentul de Control Managerial Intern:

- (1) întocmește și actualizează Registrul riscurilor la nivel centralizat, prin agregarea datelor/informațiilor cuprinse în Registrul riscurilor de la nivelul facultăților/departamentelor UVT;
- (2) întocmește și actualizează profilul de risc al UVT;

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 20 din 22

- (3) elaborează și prezintă Comisiei, spre analiză și dezbateri, Nota de concluzii desprinse din analiza registrelor riscurilor și a rapoartelor elaborate de responsabilii cu riscurile, cu privire la desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor la nivelul facultăților/departamentelor UVT;
- (4) informează, în scris, semestrial, Rectorul sau persoana nominalizată cu monitorizarea implementării SNA la nivelul UVT, cu privire la riscurile de corupție identificate, precum și la măsurile de control adoptate.

9.8. Președintele Comisiei:

- (1) analizează și avizează rapoartele semestriale privind desfășurarea procesului de gestionare a riscurilor de la nivelul compartimentelor pe care le coordonează;
- (2) aprobă propunerile privind limitele de toleranță a riscurilor;
- (3) aprobă Planul pentru implementarea măsurilor de control și dispune măsuri de control pentru tratarea riscurilor escaladate la nivelul acesta de competență, stabilind și termene pentru implementarea acestora.

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia Nr. de ex.
		Pagina 21 din 22

10. Anexe, înregistrări, arhivări

Nr. anexă	Denumirea anexei
0	1
1	Registrul riscurilor
2	Formular “Alertă la risc”
3	Planul pentru implementarea măsurilor de control
4	Proces-verbal al ședinței EGR

	Procedura de sistem privind MANAGEMENTUL RISCURILOR Cod: P.S.-UVT-DCMI-02	Ediția I
		Nr. de ex. 1
		Revizia
		Nr. de ex.
		Pagina 22 din 22

11. Cuprins

Numărul componentei în cadrul procedurii de sistem	Denumirea componentei din cadrul procedurii de sistem	Pagina
	Coperta	1
1.	Lista responsabililor cu evaluarea, verificarea și aprobarea ediției sau, după caz, a reviziei în cadrul ediției procedurii de sistem	
2.	Situația edițiilor și a reviziilor în cadrul edițiilor procedurii de sistem	
3.	Lista cuprinzând persoanele la care se difuzează ediția sau, după caz, revizia din cadrul ediției procedurii de sistem	
4.	Scopul procedurii de sistem	
5.	Domeniul de aplicare a procedurii de sistem	
6.	Documentele de referință (reglementări) aplicabile activității procedurale	
7.	Definiții și abrevieri ale termenilor utilizați în procedura de sistem	
8.	Descrierea procedurii de sistem	
9.	Responsabilități și răspunderi în derularea activității	
10.	Anexe, înregistrări, arhivări	
11.	Cuprins	

Anexa 1

	PROCEDURA DE SISTEM privind MANAGEMENTUL RISCULUI	Ediția I
	COD: P.S.-UVT-DCMI-02	

Facultatea/Departamentul

REGISTRUL RISCURILOR

Obiective/activități	Riscul	Cauzele care favorizează apariția riscului	Risc inerent			Strategia adoptată	Data ultimei revizuirii	Risc rezidual			Observații
			Probabilitate	Impact	Expunere			Probabilitate	Impact	Expunere	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Instrucțiuni de completare

- Coloana 1 - **Obiective/activități**: se înscrie/înscriu obiectivul/obiectivele și activitatea/activitățile căruia/căroră li s-a asociat riscul identificat.
- Coloana 2 - **Riscul**: se înscrie descrierea succintă a riscului identificat, pornind de la mențiunile cuprinse în formularul „Alertă la Risc”, la rubrica Detalii privind riscul/descrierea riscului/riscul identificat.
- Coloana 3 – **Cauzele care favorizează apariția riscului**: se înscriu cauzele care favorizează apariția riscului identificat, prin preluarea informațiilor/datelor cuprinse în formularul „Alertă la risc”, la rubrica Detalii privind riscul/descrierea riscului/Cauze, precum și a celor cuprinse în documente, ca: Procesul-verbal al ședinței EGR; rapoarte de audit, rapoarte ale organismelor de control interne/externe, ș.a.
- Coloana 4 – **Probabilitate** (Risc inerent): se înscrie valoarea atribuită de persoana care a identificat riscul respectiv, menționată în formularul „Alertă la risc”, la rubrica Detalii privind riscul/Evaluarea riscului/Evaluarea probabilității de apariție; în cazul în care EGR, în cadrul ședinței de analiză a riscurilor, a atribuit o valoare diferită față de cea înscrisă în formularul „Alertă la risc”, responsabilul cu riscurile va înscrie această ultimă valoare.
- Coloana 5 – **Impact** (Risc inerent): se înscrie valoarea atribuită de persoana care a identificat riscul respectiv, menționată în formularul „Alertă la risc”, la rubrica Detalii privind riscul/Evaluarea riscului/Evaluarea impactului; în cazul în care EGR, în cadrul ședinței de analiză a riscurilor, a atribuit o valoare diferită față de cea înscrisă în formularul „Alertă la risc”, responsabilul cu riscurile va înscrie această ultimă valoare.
- Coloana 6 – **Expunere** (Risc inerent): se înscrie valoarea menționată de persoana care a identificat riscul respectiv, în formularul „Alertă la risc”, la rubrica Detalii privind riscul/Evaluarea riscului/Expunerea la risc; în cazul în care EGR, în cadrul ședinței de analiză a riscurilor, a atribuit valori diferite față de cele înscrise în formularul „Alertă la risc”, pentru cei doi parametri ai riscului, responsabilul cu riscurile va înscrie valoarea rezultată din produsul celor două ultime valori .
- Coloana 7 – **Strategia adoptată**: se înscrie strategia adoptată de membrii EGR, în cadrul ședinței de analiză a riscurilor, respectiv una din cele 5 strategii menționate în PS.
- Coloana 8 – **Data ultimei revizuirii**: se înscrie data la care se efectuează, de către membrii EGR, revizuirea calificativelor riscurilor (expunerea la risc); conform pct. 5.5. (1) din PS - 12, revizuirea riscurilor se realizează cel puțin anual, sau ori de câte ori este cazul.

- Coloana 9 – **Probabilitate** (Risc rezidual): se înscrie valoarea atribuită de EGR, în cadrul procesului de revizuire; se menține și se înscrie aceeași valoare, dacă în urma revizuirii nu apar modificări în ce privește valoarea atribuită inițial acestui parametru al riscului.
- Coloana 10 – **Impact** (Risc rezidual): se înscrie valoarea atribuită de EGR, în cadrul procesului de revizuire; se menține și se înscrie aceeași valoare, dacă în urma revizuirii nu apar modificări în ce privește valoarea atribuită inițial acestui parametru al riscului.
- Coloana 11 – **Expunere** (Risc rezidual): se înscrie valoarea calculată de EGR, în cadrul procesului de revizuire; se menține și se înscrie aceeași valoare, dacă în urma revizuirii nu apar modificări în ceea ce privește valoarea atribuită inițial celor doi parametri ai riscului.
- Coloana 12 – **Observații**: se pot înscrie date cu privire la: închiderea riscului (ex.: data de închidere, motivație etc); eventuale riscuri secundare; escaladarea riscului ș.a.

Facultatea/Departamentul

FORMULARUL DE ALERTĂ LA RISC

Universitatea de Vest din Timișoara

Facultatea/Departamentul

DETALII PRIVIND RISCUL

Descrierea Riscul identificat:

riscului Cauza:

Impactul:

Evaluarea Probabilitatea riscului

riscului 1 2 3

1. puțin probabil 2. posibil 3. foarte probabil

Impactul riscului

1 2 3

1. minor 2. moderat 3. major

Expunere:

Tratarea Acțiuni preventive recomandate:

riscului

Documentația utilizată pentru fundamentarea riscului identificat:

Nume:

Semnătura:

Data:

Nr. crt. al riscului

Data primirii

Decizia EGR

Responsabil cu Registrul riscurilor:

Data:

*⁾ Mai jos sunt redate, cu titlu exemplificativ, documentele/materialele/informațiile care se constituie în Documentația utilizată pentru fundamentarea riscului identificat:

- documente care să probeze potențiala amenințare cu privire la atingerea obiectivului urmărit;
- extrase din legislația aplicabilă (primară, secundară), relevante pentru încălcarea sau nerespectarea acestora în execuție;
- informări/analize cu privire la lipsa din proceduri a unor elemente de control;
- înregistrări contabile, note contabile eronat întocmite;
- articole mass-media care expun o situație/evenimente care ar putea periclita obiectivele entității;
- informații despre fluctuația cursului valutar ș.a.
- în măsura în care este posibil, situații referitoare la cuantificarea impactului, având în vedere că la momentul identificării, se face și o primă evaluare a expunerii la risc (cu luarea în considerare a măsurilor de control deja existente, care pot diminua probabilitatea de apariție și/sau impactul în cazul în care riscul s-ar materializa).

	PROCEDURA DE SISTEM privind MANAGEMENTUL RISCULUI	Ediția I
	COD: P.S.-UVT-DCMI-02	

Facultatea/Departamentul

APROBAT
Președinte Comisie SCMI

Planul pentru implementarea măsurilor de control

Nr. crt.	Denumire risc	Măsuri de control	Termene de implementare	Persoanele responsabile cu implementarea	Observații
----------	---------------	-------------------	-------------------------	--	------------

Riscuri de corupție

Nr. crt.	Riscul	Măsuri de control	Termene de implementare	Persoanele responsabile cu implementarea	Observații
----------	--------	-------------------	-------------------------	--	------------

Conducătorul Facultății/Departamentului sau Președintele Subcomisiei SCIM

PROCES-VERBAL AL ȘEDINȚEI EGR

Facultatea/Departamentul:

Data ședinței: -----/-----/-----

Participanți

Nr. crt.	Nume, prenume	Funcția
-------------	---------------	---------

Nr. Probleme dezbătute
crt.

- 1 Riscuri analizate
- 2 Propuneri de măsuri de control
- 3 Stadiul implementării măsurilor de control
- 4 Dificultăți întâmpinate
- 5 Alte probleme

Concluzii, recomandări,
observații etc.

Întocmit

Responsabil cu riscurile

Data-----/-----/-----

Aprobat

Conducătorul Facultății/Departamentului

Data -----/-----/-----

FIȘA DE URMĂRIRE A RISCULUI

Facultatea/Departamentul:				
Responsabil cu monitorizarea implementării măsurilor:			Semnătura	
Riscul monitorizat:				
Denumire				
Expunere				
Data urmării riscului	Acțiuni preventive expuse	Termen de implementare	de	Stadiul implementării acțiunilor preventive
	Dificultăți întâmpinate:			
	Acțiuni noi propuse	Termen de implementare		